

CODI SUBUNITAT: U08
DENOMINACIÓ: FOSSA DE CORNUDELLA

SITUACIÓ: Defineixen aquesta unitat les planures existents entre el Montsant oriental i la serra de la Gritella, per on circulen els barrancs de l'Argentera, de Sant Joan i de les Verdenyes. Cornudella de Montsant ocupa el fons de la vall en una localització subcentral respecte a l'àmbit de la unitat. És, de fet, una unitat germana de la vall del Silenci, amb la que comparteix una estructura litològica, de cultius i socioeconòmica similar, i de la que queda separada pel coll d'Albarca i els altiplans dels Segalassos.

SUPERFÍCIE SUBUNITAT: 1.825 ha

Municipis	Superfície a la unitat de la CP
Cornudella de Montsant	1.778,26 ha
Morera de Montsant	46,74 ha

La fossa de Cornudella és una zona amb alta densitat de conreus. Vinyes, cereals i avellaners són els més freqüents. Fotografia presa des de la C-242 entre Cornudella i el coll d'Albarca.

Parades de cereals i boscos a l'entorn del mas d'en Lluc, a prop del coll d'Albarca. La imatge està presa des de la pista de Siurana a Prades, al seu pas pel cingle de la Gritella.

DESCRIPCIÓ GENERAL

GEOLOGIA I RELLEU	De nord a sud, el substrat litològic canvia des dels gresos i pissarres del Carbonífer (Los Segalassos, vall superior de l'Argentera) fins a les formacions d'argiles i margues toves de l'Eocè, dominants a les zones més fondes i planeres, on hi ha nombrosos afloraments de guix. Aquests sediments eocènics constitueixen roques toves molt erosionables pels corrents hídrics que, en alguns punts, proporcionen un paisatge blanquinós, àrid i despullat de vegetació molt característic.
VEGETACIÓ NATURAL	La vegetació natural, predomina als vessants de fort pendent de la perifèria de la subunitat. Al nord, dominen els carrascars que continuen a la zona dels Segalassos (subunitat U03). A l'oest, al límit amb el cingle Major de Montsant són els boscos de roures, alzines i pins de muntanya, combinats amb les brolles calcícoles de romer i les joncedes. Els cursos hídrics locals vesteixen boscos de ribera força ben constituïts en alguns punts. A les zones de sòl més erosionable prosperen brolles molt esclarissades, amb la presència d'espècies gipsícoles, com el ruac.
USOS DEL SÒL	Les zones més fondes i planeres presenten una elevada densitat de conreus. Com a la vall del Silenci, aquí també són rellevants els camps de cereals i les parades d'arbres de fruita seca, però amb la particularitat d'una presència molt menor de l'olivera i més gran de l'ametller i l'avellaner.
NUCLIS DE POBLACIÓ	Cornudella de Montsant és el nucli de població que caracteritza aquesta subunitat. Al límit septentrional i també abocat a la subunitat U03 hi ha el poblet d'Albarca, agregat de l'anterior.
INFRAESTRUCTURES DE COMUNICACIÓ I ENERGIA	La subunitat està travessada, de sud a nord, per la carretera C-242. Altres vies de comunicació importants, són l'accés a Siurana des de Cornudella, la TV-7021 de Cornudella a la Morera de Montsant i la T-701, del coll d'Albarca a Prades. No hi ha línies d'alta tensió, només una estesa de 110 kV frega la subunitat pel seu extrem septentrional. Tampoc no hi ha torres de comunicacions.
FAÇANES I MIRADORS	Les visuals més destacades d'aquesta subunitat es troben de forma puntual al llarg del tram de la T-701 a les proximitats d'Albarca, venint de Prades, permetent panoràmiques de la conca de la fossa en sentit nord-sud.
PATRIMONI	Entre els valors patrimonials d'aquesta subunitat cal apuntar els masos, alguns dels quals, pel seu volum i arquitectura, esdevenen punts de referència en el paisatge: tal és el cas del Mas d'en Lluc i el Mas de l'Argany, a prop del coll d'Albarca, o el mas de la Serra (que havia estat un convent de monges), ja en terme de la Morera de Montsant.
SÍNTESI DEL PAISATGE	Podem descriure aquesta subunitat com una plana bàsicament agrícola envoltada de muntanyes. Així, els sembrats, vinyes, avellaners i ametllers estan envoltats per un paisatge de gran bellesa: a l'oest sobresurten els cingles esglaonats del Montsant oriental i a l'est destaquen els penya-segats de la Gritella. Al sud el paisatge queda tancat per la serra de Molló i les muntanyes brunes del Priorat paleozoic.
DINÀMICA I EVOLUCIÓ DEL PAISATGE	L'evolució estacional del paisatge d'aquesta subunitat ve determinada principalment pel cicle dels conreus presents -tant els avellaners com els cereals, que no són sincrònics quant al creixement vegetatiu. Aquestes variacions queden reforçades per les espècies caducifòlies dels boscos associats als barrancs (normalment amb riberes bastant planes). Si aquesta zona no ha mostrat canvis significatius en el paisatge durant les últimes dècades, actualment és el fort dinamisme del nucli de Cornudella de Montsant el que pot constituir un veritable factor de modificació del seu entorn de cara a un futur proper. El POUM que s'està redactant és clau per a determinar aquests aspectes. En aquest poble, el segon en importància del Priorat després de Falset, ja fa anys que s'està produint una expansió urbanística motivada per la demanda d'habitatges en zones rurals ben comunicades i amb un mínim de serveis bàsics.
VALOR SOCIOECONÒMIC DEL PAISATGE	Cornudella ocupa una posició estratègica entre el Parc Natural de la serra de Montsant i el futur parc de les muntanyes de Prades. Aquest fet, unit a una oferta turística diversificada que inclou el nucli i l'embassament de Siurana, fa que el nombre de visitants sigui relativament elevat. En aquest sentit, la correcta ordenació del paisatge agrari a l'entorn d'aquest nucli, amb especial èmfasi en les zones periurbanes de transició, i la integració paisatgística de l'eixample urbà, és de vital importància per complementar una oferta de qualitat. El POUM que s'està redactant és clau per a determinar aquests aspectes.

DESCRIPCIÓ FOTOGRÀFICA

